

CURTEA DE APEL CAHUL

Republica Moldova, MD-3909, or. Cahul,
str. Ștefan cel Mare, 30
tel. (299) 2 – 55 – 85, tel./fax. (299) 3-26-72
cach@justice.md

АПЕЛЛЯЦИОННАЯ ПАЛАТА КАХУЛ

Республика Молдова, MD-3909, г. Кахул
ул. Штефан чел Маре, 30
тел. (299) 2 – 55 – 85, тел./факс. (299) 3-26-72
cach@justice.md

21 septembrie 2020 nr 2697

D-nei Domnica Manole
Președinte al Curții Constituțională a Republicii Moldova
Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28

Stimate Doamnă,

Prin prezenta, Curtea de Apel Cahul expediată în adresa DVS sesizarea înaintată de procurorul – șef al Procuraturii de Circumscripție Cahul Calendari Dumitru privind excepția de constituționalitate în care solicită verificarea constituționalității prevederilor art. 81, 77 și 315 CPP, ridicată în cadrul cauzei penale privindu-l pe Dolgov Constantin de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 264 alin.(3) lit.b) și art. 266 Cod penal.

La necesitate se va expedia dosarul penal în original.

Anexe:

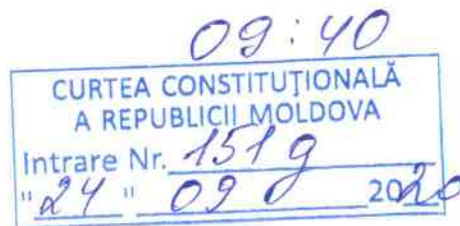
1. sesizarea privind excepția de neconstituționalitate;
2. copia de pe încheierea Curții de Apel Cahul din 17 septembrie 2020.

Cu respect,

**Vicepreședintele interimar
al Curții de Apel Cahul**

Galina Vavrin

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume/Denumire CALENDARI2. Prenume DUMITRU3. Funcția Procuror-șef al Procuraturii de Circumscripție Cahul

4. Adresa]

5. Tel./fax

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12. Prezenta sesizare are drept obiect de examinare dispozițiile legale cuprinse în:

- în art.81 CPP RM (*Succesorul părții vătămate sau al părții civile*), prin prisma neincluzării în această a „*soțului*” ca persoana care poate fi succesorul părții vătămate sau părții civile decedate sau care a pierdut capacitatea de a-și exprima conștient voința.

- art.77 CPP RM, prin prisma neincluzării în lista persoanelor care pot deține calitatea de reprezentant legal al bănuțului, învinuțului, inculpatului, condamnatului și părții vătămate pe „*soțului*” acestora.

- art.315 CPP RM, prin prisma stabilirii drepturilor egale doar a unor dintre participanți la proces, fără includerea reprezentantului legal, care este altul decât reprezentant, conform art.6 pct.38) și pct.39) CPP RM, lipsa includerii exprese a succesorului al părții vătămate și al părții civile, avocatului părții vătămate, părții civile sau al martorului

în raport cu prevederile art.16, art.20, art.23, art.26 cooborat cu art.54 și art.114 din Constituția Republicii Moldova.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13. La Curtea de Apel Cahul se află pe rol cauza penală nr.1-19180133-05-1a-16032020 privind învinuirea lui Dolgov Constantin de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.264 alin.(3) lit.b) și art.266 Codul penal, la apelurile declarate de către procuror în Procuratura raionului Cahul Aandrei Iepure, avocaților Oleg Gorlenco și Svetlana Bagrin declarate în interesele inculpatului Dolgov Constantin. De asemenea, apelul a fost declarat de către Stîngu Ion și Stîngu Ecaterina, care sunt, respectiv, fratele și mama părții vătămate decedate în urma infracțiunii - Stîngu Alexei.

La data de 07 și 08 martie anului 2019 au fost începute urmărire penale, respectiv, nr.2019150164 și 2019150165, pe faptele comiterii infracțiunilor prevăzute de art.264 alin.(3) lit.b) și art.266 Codul penal. Ulterior, la 08 martie 2019 cauzele penale menționate au fost conexate într-o singură procedură.

La data de 08 martie 2019 în cadrul urmării penale în calitate de succesor al părții vătămate a fost recunoscută soția decedatului – Stîngu Silvia.

La data de 11 noiembrie 2019 cauza penală de învinuirea lui Dolgov Constantin de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.264 alin.(3) lit.b) și art.266 Codul penal a fost remisă în Judecătoria Cahul spre examinare în fond.

Prin sentința Judecătoriei Cahul sediul central din 21 februarie 2020 Dolgov Constantin a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.264 alin.(3) lit.b) și art.266 Codul penal și condamant pentru concursul de infracțiuni, în baza art.84 Codul penal la pedeapsa definitivă de 3 ani 3 luni cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. În temeiul art.90 Codul penal a fost suspendată executarea pedepsei penale stabilite lui Dolgov Constantin cu stabilirea termenului de probațiune de 3 ani.

Acțiunea civilă nu a fost depusă în cadrul procesului penal.

Împotriva sentinței nominalizate au fost declarate apelurile de către procuror în Procuratura raionului Cahul Andrei Iepure, avocaților Oleg Gorlenco și Svetlana Bagrin declarate în interesele inculpatului Dolgov Constantin.

De asemenea, la data de 03 martie 2020 au declarat apel Stîngu Ion și Stîngu Ecaterina, care sunt, respectiv, fratele și mama părții vătămate decedate - Stîngu Alexei.

Tot la data de 03 martie 2020 Stîngu Ion și Stîngu Ecaterina, care sunt, respectiv, fratele și mama părții vătămate decedate, au depus o cerere, în temeiul art.81 Codul de procedură penală, prin care au solicitat să fie recunoscuți în calitate de succesor al părții vătămate cu admiterea în această calitate în proces. Au motivat cererea sa prin faptul că, fiind rude apropiate, conform art.6 pct.41) Codul de procedură penală, în cadrul procesului penal dânsii s-au adresat atât la organele de poliție, cât și la prima instanța de judecată cu o cerere ca să fie recunoscuți în calitate de succesor al părții vătămate, dar au fost refuzați. Soția (soțul) nu intră în șirul rudelor apropiate având statute diferite, ceea ce rezultă și din prevederile art.21, 90 alin.(11) și art.105 alin.(7) Codul de procedură penală.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14.1. Republica Moldova a proclamat protejarea și promovarea drepturilor omului drept principii democratice fundamentale. Conform art.1 alin.(3) din Constituție, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate. Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte (art.4 alin.(1) din Constituție).

14.2. Articolul 81 alin.(1) CPP RM prevede următoarele: *(1) În procesul penal, succesul al părții vătămate sau al părții civile este recunoscută una din rudele ei apropiate care a manifestat dorința să exercite drepturile și obligațiile părții vătămate decedate sau care, în urma infracțiunii, a pierdut capacitatea de a-și exprima conștient voința.*

Potrivit prevederii contestate a alin.(1) art.81 CPP RM, soțul supraviețuitor nu este în drept să fie recunoscut în calitate de succesul al părții vătămate decedate și să participe în această calitate în procesul penal cu exercitarea drepturilor și obligațiilor procesuale, inclusiv exercitarea căilor de atac. Acest drept îl au doar rudele apropiate al părții vătămate/părții civile decedate.

Pe cînd, potrivit Codului civil, soțul supraviețuitor poate fi moștenitor de clasa I, în cazul succesiunii legale (art.1500 alin.(1) CC RM). Cu toate acestea, soțul nu poate fi recunoscut în procesul penal în calitate de succesul al părții vătămate deedate, ceea ce este o restrîngere a drepturilor și garanțiilor constituționale.

Respectiv, prevederile actuale cu privire la lista persoanelor care pot fi succesul al părții vătămate sau al părții civile nu corespund criteriilor de calitate a legii, sunt contrare principiului legalității procesului, principiului preeminenței dreptului într-un stat democratic, încalcă dreptul la apărare, al accesului liber la justiție, contravine art.114 din Constituție RM.

14.3. În art.77 CPP RM, nu este inclus în lista persoanelor care pot deține calitate de reprezentant legal al bănuțului, învinuțului, inculpatului, condamnatului și părții vătămate **soțul** acestora.

Or, potrivit art.6 pct.39) CPP RM *reprezentanți legali* sunt – părinții, înfietorii, tutorii, curatorii, **soțul** bănuțului, învinuțului, inculpatului, condamnatului și părții vătămate, precum și reprezentanți ai instituțiilor sub supravegherea cărora se află aceștia.

Respectiv, constatăm că, prevederile art.6 pct.39) și art.77 CPP RM în partea termenului „soțul” sunt contradictorii, și contravin art.4, 16, 20, 23, 114 din Constituție RM.

14.4. În art.315 CPP RM, prin care se stabilește egalitatea în drepturi a părților în fața instanței doar a unor dintre participanți la proces (*procurorul*,

partea vătămată, partea civilă, apărătorul, inculpatul, partea civilmente responsabilă și reprezentanții lor), fără includerea reprezentantului legal, care este altul decât reprezentant, conform art.6 pct.38) și pct.39) CPP RM, fără includerea a succesorului părții vătămate și al părții civile, dar și avocatului părții vătămate, părții civile sau al martorului.

14.5. Odată ce normele Codului de procedură penală prevăd expres persoane participante în procesul penal ca reprezentant, reprezentant legal și succesorul, aceste nu pot fi numiți printr-un termen de reprezentanți, și trebuie să fie expres prevăzute în normele generale și speciale a procesului penal.

Aceste norme nu corespund criteriilor de calitate a legii – nu sunt previzibile și clare, aplicarea lor contravine principiului legalității, al preeminenței dreptului într-un stat democratic, încalcă dreptul privind accesul liber la justiție – art.20 din Constituție RM, la apărare – art.26 din Constituție RM.

14.6. Art.24 CPP RM stipulează că părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind investite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor. Instanța de judecată pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură. Părțile în procesul penal își aleg poziția, modul și mijloacele de susținere a ei de sine stătător, fiind independente de instanță, de alte organe ori persoane.

Art.20 din Constituție RM stipulează că orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Limitînd dreptul unei persoane de a fi participant în procesul penal, în cazurile când îi sunt afectate drepturile, interesele și garanțiile legale, încalcă principiul constituțional al accesului liber la justiție.

14.7. Conform art.54 din Constituție, în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngerii decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Prevederile alin.(2) al art.54 din Constituție nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în art.20-24 din Constituție.

14.8. Prin urmare, așa cum stipulează art.20 din Constituție, nici o lege nu poate îngreuna accesul persoanei la justiție, fie persoană fizică sau juridică, fie inculpat sau parte vătămată.

14.9. Prevederile contestate din CPP RM oprește în realitate pe *soțul părții vătămate* de a apela la instanțele judecătorești, de a fi apărat și de a se prevala de toate garanțiile procesuale, care într-o societate democratică condiționează

procesul echitabil.

14.10. Mai mult ca atât, potrivit art.315 CPP RM beneficiarii egalității drepturilor procesuale în fața instanței sunt: *procurorul, partea vătămată, partea civilă, apărătorul, inculpatul, partea civilmente responsabilă și reprezentanții lor*, nefiind prevăzuți și alți participanți la proces, aum ar fi: avocatul (*al părții vătămate, părții civile*), reprezentanții legali (*ai părții vătămate, părții civile și inculpatului*) și succesorii (*al părții vătămate și părții civile*).

14.11. Articolul 23 alin.(2) din Constituție impune adoptarea de către legislator a unor legi accesibile și previzibile. Exigența accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatar. Orice persoană trebuie să poată să dispună de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (*hotărârea CtEDO pe cauza Khlyustov vs Rusia, 11 iulie 2013, §68*). Totodată, pentru ca legea să îndeplinească exigența previzibilității, această trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii discreționare a autorităților în domeniul respective, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a-I oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului (*hotărârile CtEDO pe cauzele Sissanis vs. România, 25 ianuarie 2007, §66; Seychell vs. Malta, 28 august 2018, §50-52*). O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (HCC nr.28 din 23 noiembrie 2015, §61). La elaborarea unui act normative, legislatorul trebuie să respecte normele de tehnică legislative pentru ca acesta să corespundă exigențelor calității, i.e. accesibilitatea și previzibilitatea. Totuși, Curtea Europeană a menționat că, deși certitudinea este dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă (*hotărârea CtEDO pe cauza Del Rio Pradavs. Spania [MC], 21 octombrie 2013, §92,93*). Nevoia de a evita rigiditatea excesivă și de a tine pasul cu circumstanțele schimbătoare presupune exprimarea unor legi în termeni care sunt, într-o mai mare sau mai mica măsură, vagi, iar interpretarea și aplicarea unor asemenea reglementări depinde de practică (*hotărârea CtEDO pe cauza Kokkinakis vs. Greece, 25 mai 1993, §40*). Pe de o parte, utilizarea unor concepte și a unor criterii prea vagi în interpretarea unei prevederi legislative conduce la incompatibilitatea acesteia cu cerințele clarității și previzibilității, în privința efectelor sale (*hotărârea CtEDO pe cauza Liivik vs. Estonia, 25 iunie 2009, §96-104*).

14.12. În sprijinul sesizării înaintate și în susținerea argumentelor, întemiiem solicitarea pe următoarele prevederi legale:

1) Prevederile relevante din Constituția Republicii Moldova:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 8 Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

Articolul 16 Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20 Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. ...

Articolul 26 Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistat de un avocat, ales sau numit din oficiu.

Articolul 54 Restrangerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți,

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) *Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.*

(3) *Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.*

(4) *Restrangerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.*”

2) Jurisprudența Curții Constituționale

Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (Sesizarea nr.55b/2015) :

71. Astfel, excepția de neconstituționalitate reprezintă o acțiune procesuală de apărare, prin care Curtea Constituțională este sesizată asupra neconcordanței cu prevederile Constituției a unor dispoziții legale aplicabile în cauza dedusă instanței de judecată.

80. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

În sensul articolului 135 alineatul (1) lit.a) și g) coroborat cu articolele 20, 115, 116 și 134 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, **instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;**

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către **oricare dintre părți** sau reprezentantul acesteia, precum și de către **instanța de judecată din oficiu;**

- **sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale** de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, **limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:**

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

- (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
 (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Hotărârea Curții Constituționale nr.30 din 22.11.2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 521 alin.(2) din Codul de procedură penală (Sesizarea nr. 132g/2018):

24. Curtea a menționat că protecția persoanei (fizice sau juridice) constituie una dintre atribuțiile de bază ale statului, iar posibilitatea persoanei de a utiliza, în instanța de judecată, toate mijloacele procedurale necesare pentru apărarea sa constituie un remediu efectiv pentru asigurarea unui proces echitabil, principiu care se desprinde din cuprinsul articolului 20 alin.(1) din Constituție. ...

26. Curtea a considerat incident articolul 26 din Constituție, deoarece dreptul la apărare constă din totalitatea prerogativelor și posibilităților pe care le au, potrivit legii, persoanele în vederea apărării intereselor lor. Însă prin faptul că persoana juridică nu are posibilitatea de a-și desemna reprezentantul său legal la faza de urmărire penală ar putea fi afectat dreptul acesteia la apărare, deoarece aceasta nu își va putea utiliza toate mijloacele procedurale necesare pentru apărarea sa.

Hotărârea Curții Constituționale nr. 18 din 22.05.2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Codul de procedură penală (intima convingere a judecătorului) (sesizarea nr.27g/2017):

75. ..., potrivit art.119 din Constituție, părțile interesate pot exercita în condițiile legii căile de atac împotriva hotărârilor judecătorești. Astfel, potrivit art.409 alin.(2) din Cod de procedură penală, prin prisma efectului devolutiv, instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului. ...

3) Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14.03.2003

Articolul 6 pct.29), 30), 31), 38), 39) și pct.41)

29) *parte în proces* – persoane care în procesul penal exercită funcții de acuzare sau apărare în baza egalității în drepturi și a principiului contradictorialității;

30) *partea apărării* – persoane abilitate prin lege să efectueze activitate de apărare (bănuitul, învinuitul, inculpatul, partea civilmente responsabilă și reprezentanții acestora);

31) *partea acuzării* – persoane abilitate prin lege să efectueze sau să ceară efectuarea urmăririi penale (procurorul, organul de urmărire penală, precum și partea vătămată, partea civilă și reprezentanții acestora);

38) *reprezentant* – persoană împuternicită, conform legii, de a prezenta interesele părții vătămate, părții civile, părții civilmente responsabile;

39) *reprezentanți legali* – părinții, înfietorii, tutorii, curatorii, **soțul** bănuitului, învinuitului, inculpatului, condamnatului și părții vătămate, precum și reprezentanți ai instituțiilor sub supravegherea cărora se află aceștia;

41) *rude apropiate* – copii, părinți, frați și surori, bunici, nepoți.

Articolul 24. Principiul contradictorialității în procesul penal

(3) *Părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind investite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor. Instanța de judecată pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură.*

Articolul 77. Reprezentanții legali ai victimei, părții vătămate, părții civile, bănuitului, învinuitului, inculpatului

(1) *Reprezentanți legali ai victimei, părții vătămate, părții civile, bănuitului, învinuitului, inculpatului sînt părinții, înfietorii, tutorii sau curatorii lor, care reprezintă în procesul penal interesele participanților la proces minori sau iresponsabili.*

Articolul 81. Succesorul părții vătămate sau al părții civile.

(1) *În procesul penal, succesor al părții vătămate sau al părții civile este recunoscută una din rudele ei apropiate care a manifestat dorința să exercite drepturile și obligațiile părții vătămate decedate sau care, în urma infracțiunii, a pierdut capacitatea de a-și exprima conștient voința.*

Articolul 315. Egalitatea în drepturi a părților în fața instanței

Procurorul, partea vătămată, partea civilă, apărătorul, inculpatul, partea civilmente responsabilă și reprezentanții lor beneficiază de drepturi egale în fața instanței de judecată în ce privește administrarea probelor, participarea la cercetarea acestora și formularea cererilor și demersurilor.

4) Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107-XV din 06.06.2002 :

Articolul 1500. Moștenitorii legali

(1) *În cazul succesiunii legale, moștenitori cu drept de cotă egală sînt: a) de clasa I – descendenții (fiii și fiicele celui ce a lăsat moștenirea, la fel și cei născuți vii după decesul lui, precum și cei înfiați), soțul supraviețuitor și ascendenții privilegiați (părinții, înfietorii) celui ce a lăsat moștenirea;*

5) Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură:

Articolul 1. Procuratura

Procuratura este o instituție publică autonomă în cadrul autorității judecătorești care, în procedurile penale și în alte proceduri prevăzute de lege, contribuie la respectarea ordinii de drept, efectuarea justiției, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei și ale societății.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15. În baza celor invocate, solicităm Curții Constituționale să declare neconstituționale:

- prevederile art.81 CPP RM în partea ce ține de lipsa prevederii cu privire la „soțul” ca persoana care poate fi recunoscută în calitate de succesor al părții vătămate sau părții civile.

- prevederile art.77 CPP RM în partea ce ține de lipsa prevederii cu privire la „soțul” ca persoana care poate fi recunoscută în calitate de reprezentant legal al bănuitului, învinuitului, inculpatului, condamnatului și părții vătămate, în temeiul art.6 pct.39) CPP RM.

- prevederile art.315 CPP RM în partea ce ține de lipsa prevederii cu privire la „reprezentantului legal”, „succesorul părții vătămate sau părții civile” și „avocatul” ca participanții, care pot beneficia de drepturi egale în fața instanței de judecată în ce privește administrarea probelor, participarea la cercetarea acestora și formularea cererilor și demersurilor.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

16. Anterior Curtea Constituțională nu s-a expus asupra constituționalității dispozițiilor legale criticate prin această sesizare.

VII - LISTA DOCUMENTELOR

17.

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

18. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul mun.Cahul.

Data 17.09.2020

Dumitru CALENDARI

Î N C H E I E R E

17 septembrie 2020

mun. Cahul

Colegiul judiciar al Curții de Apel Cahul

Având în componența sa :

Președintele ședinței de judecată	Galina Vavrin
Judecătorii	Ion Dănăilă Tudor Berdilă
Grefier	Liuba Gutcan

Cu participarea:

Procurorul	Dumitru Calendari
Avocaților	Oleg Gorlenco, Svetlana Bagrin, Marina Galupa, Victoria Palencu,

Judecând în ședință de judecată demersul acuzatorului de stat – procurorul – șef al Procuraturii de Circumscripție Cahul Calendari Dumitru privind sesizarea Curții Constituționale cu excepție de neconstituționalitate, depusă în cadrul judecării în ordine de apel a cauzei penale privindu-l pe Dolgov Constantin de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 264 alin.(3) lit.b) și art. 266 Cod penal,

C O N S T A T Ă :

Pe rolul Curții de Apel Cahul se află pentru examinare în ordine de apel cauza penală privindu-l pe Dolgov Constantin de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 264 alin.(3) lit.b) și art. 266 Cod penal.

Sentința judecătorească adoptată de Judecătoria Cahul, sediul central la 21 februarie 2020 în cauza penală privindu-l pe Dolgov Constantin a fost contestată cu apel de către Stîngu Ion și Stîngu Ecaterina, fratele și mama, decedatului Stîngu Alexei; de procurorul în Procuratura raionului Cahul Iepure Andrei, și de avocații Gorlenco Oleg și Bagrin Svetlana în interesele inculpatului Dolgov Constantin.

Concomitent cu depunerea apelului, Stîngu Ion și Stîngu Ecaterina au înaintat instanței de apel cerere, în care solicită recunoașterea în calitate de succesori al părții vătămate decedate Stîngu Alexei, în calitatea lor de mamă și de frate al victimei decedate.

În ședința de judecată din 17 septembrie 2020 procurorul în Procuratura de Circumscripție Cahul Calendari Dumitru a înaintat demers privind sesizarea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 81, 77 și 315 CPP.

Obiecții de a sesiza Curtea Constituțională în modul solicitat de procuror, de către ceilalți participanți la proces, nu au fost înaintate.

Colegiul judiciar, analizând demersul procurorului, opinia participanților la proces, conchide admiterea demersului și expediază sesizarea privitor la excepția de neconstituționalitate înaintată de procuror în adresa Curții Constituționale pentru examinare, cu suspendarea procedurii de apel în cauza penală până la adoptarea soluției de către Curtea Constituțională.

Potrivit art. 7 alin.(3) CPP, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.

Instanța de apel consideră necesar de a nota Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova(excepția de neconstituționalitate) (Sesizarea nr. 55b/2015), în temeiul căreia, Curtea Constituțională a hotărât:

În sensul articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20, 115, 116 și 134 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unei norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/ completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- 1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

- 2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

- 3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

- 4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Verificând exigențele impuse de hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 în coroborare cu art. 7 alin.(3) CPP, Colegiul judiciar consideră necesar

de a admite demersul procurorului în Procuratura de Circumscripție Cahul, Calendari Dumitru privitor la ridicarea excepției de neconstituționalitate și de a sesiza Curtea Constituțională.

În acest sens Colegiul judiciar notează că prin excepția de constituționalitate înaintată se contestă prevederile din art. 81, 77 și 315 CPP, astfel încât obiectul excepției se include în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin.(1) lit. a) din Constituție, precum și că prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei penale aflate pe rolul instanței de apel. Relevant este și faptul că nu există o hotărârea anterioară a Curții Constituționale în care să aibă ca obiect prevederile contestate.

Având în vedere aceste statuări, Colegiul judiciar al Curții de Apel Cahul sesizează Curtea Constituțională pentru examinarea excepției de neconstituționalitate ridicată în prezenta cauză penală privindu-l pe Dolgov Constantin de către procurorului în Procuratura de Circumscripție Cahul, Calendari Dumitru.

De asemenea, până la pronunțarea soluției de către Curtea Constituțională asupra excepției de neconstituționalitate, se suspendă procedura de apel în prezenta cauză penală.

Călăuzindu-se de art. 7 alin.(3), art. 342, art. 413 alin.(1) CPP, Colegiul judiciar

D I S P U N E :

Se admite demersul acuzatorului de stat – procurorul – șef al Procuraturii de Circumscripție Cahul, Calendari Dumitru.

Se expediază sesizarea procurorului – șef al Procuraturii de Circumscripție Cahul, Calendari Dumitru privind excepția de neconstituționalitate, depusă în cadrul examinării în ordine de apel a cauzei penale privindu-l pe Dolgov Constantin de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 264 alin.(3) lit. b) și art. 266 Cod penal, Curții Constituționale a Republicii Moldova.

Se suspendă procedura de apel în prezenta cauză penală până la soluționarea sesizării de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Galina Vavrin

Judecătorii

Ion Dănăilă

Copia corespunde originalului
Președintele ședinței

Tudor Berdilă

Galina Vavrin

